Pædagogisk læreplan for

Dagtilbud Hatting

2020 - 2022

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

Dagtilbud Hatting består af den integrerede institution Solstrålen og 2 dagplejere.

Solstrålen er organiseret som to teams: Team Øst og Team Vest.
Hvert team består af 2 børnehavegrupper og 1 vuggestuegruppe med to grupperum.

Dagplejerne er tilknyttet hvert deres team og deltager i forskellige aktiviteter i Solstrålen sammen med børn og personale. Vi er optaget af at få et samarbejde mellem vuggestuegrupperne og dagplejerne, der går begge veje. Det vil sige, at besøgene går begge veje og der er et samarbejde omkring børnene i skolens gymnastiksal.

I Solstrålen tilbringer vi en stor del af tiden udendørs. Legepladsen er stor, inspirerende og indeholde forskellige muligheder for motoriske udfordringer for børnene. Der er køkkenhave, gravehuller, træer, diverse klatreredskaber, cykelbane, bålhytte mv.
Vi har et mindre dyrehold med kaniner og et par små heste. I hverdagen er der en turnusordning stuerne i mellem omkring pasning af dyrene, i weekenderne passes dyrene af forældrene på skift.

I flere år har vi modtaget friluftsrådets ”grønne flag”, som synlig anerkendelse på Solstrålens profil som en udelivs-institution.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

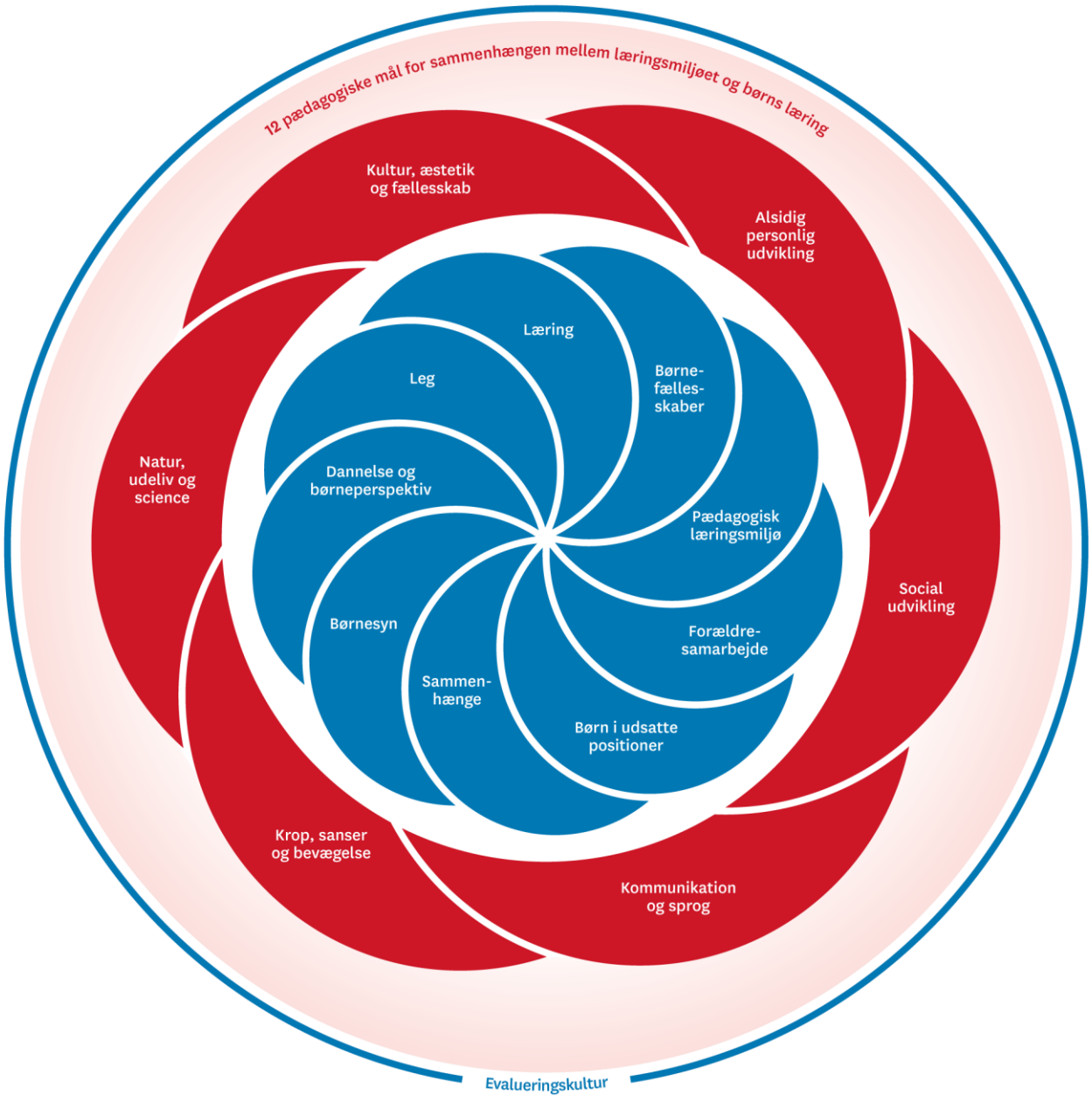

Pædagogisk grundlag

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn**. Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv**. Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø**. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde**. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner**. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen**. Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

I Dagtilbud Hatting arbejder vi med at fremme børns trivsel, læring, personlig mestring og dannelse gennem et trygt og pædagogisk læringsmiljø, hvor legen er grundlæggende, og der skal tages udgangspunkt i børneperspektivet og et børnesyn, der hylder børns forskellighed
Barndommen har værdi i sig selv, og det pædagogiske læringsmiljø skal tage udgangspunkt i et børneperspektiv, uanset om der er tale om hverdagssituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb.
Børnefællesskabet er en central del af hverdagen, hvor vi vægter store og små. Gennem børnefællesskaberne støttes børnene blandt andet i at tage hensyn til og dele med andre i fællesskabet, samt at være medbestemmende – finde ud af hvem er jeg, hver er du, hvad kan vi sammen, som en del af barnets dannelse.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Vi sørger for, at gøre dagen overskuelig og forudsigelig for børnene, ex holder vi hver dag morgensamling, hvor vi snakker om dagen, der kommer, vi tilstræber at have en fast struktur i hverdagen, der gør, at børnene kan overskue dagen gennem genkendelighed. Vi lærer gennem hele dagen, hvor leg og læring går hånd i hånd, hvor læring sker gennem alle dagligdagens rutiner, som ex måltidet, overgange og aktiviteter i garderoben, samt spontane og planlagte aktiviteter, hvor aktiviteterne tager udgangspunkt i "Den styrkede pædagogiske læreplan", hermed tilbydes det enkelte barn et nuanceret læringsmiljø.

Med udgangspunkt i børnene, tilpasser vi aktiviteterne til der, hvor børnene er udviklingsmæssigt. Det betyder, at vi hele tiden tilpasser både beskeder og opgaver efter det barn, som vi henvender os til.

Vi har faste legestationer med forskellige lege tilbud, som skaber rammerne for ro og fordybelse i legen, samt det gode børnefællesskab.

Vi forsøger at lade børnene undrer sig, tænke løsninger samt finde svar på udfordringer og spørgsmål frem for at give dem svarerne.

Vi er opmærksomme på at arbejde med et tema på mange forskellige måder for på den måde at fange så mange børns nysgerrighed som muligt.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Vi har et åbent og ærligt samarbejde med forældregruppen. Det være sig både i hverdagen og ved særlige møder omkring børn med særlige behov.

Alle tilbydes ved opstart en opstartssamtale både i dagplejen, vuggestue og børnehave.

Vi har en god daglig kontakt og ved behov kan vi eller forældrene altid bede om at få et møde. På samme måde er forældrene aktivt deltagende ved konferencer, hvor der gives tværfagligt sparring omkring det enkelte barn.

Vi arbejder på at udsende månedsbreve omkring forskellige emner og tiltag, som vi er optaget af. Det gælder både for hele huset, for teams og den enkelte stue. Vi lægger op til, at forældrene støtter op omkring forskellige tiltag derhjemme, så barnet fra de voksne møder samme forventninger både i institution og hjemmet.

Vi opfordrer forældrene til at deltage aktivt i dialogen med deres børn, omkring det barnet oplever, lærer og mestre.

Vi afholder forældremøder, hvor børns læring er på dagsordenen

Vi har et aktivitetsudvalg nedsat blandt forældrene, der medvirker til at styrke det sociale sammenhold og relationerne blandt børn og forældre.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Alle børn har noget at bidrage med i fællesskabet. Det er personalet, der har ansvaret for at støtte barnet og med udgangspunkt i zone for nærmeste udvikling at understøtte barnet udvikling. Vi kigger på hele husets ressourcer for at støtte op om barnets trivsel, udvikling, dannelse og læring. Derudover har vi via videnscenteret adgang til sparring med psykolog, fysioterapeut, tale/hørekonsulent og familierådgiver.

Vi arbejder med ”Fri for mobberi”, som er et redskab til at snakke med børn om følelser og sociale relationer. Der kan bl.a. tales om hvordan man taler pænt til hinanden, hvorfor man bliver ked af det og hvordan man trøster eller hvordan man inviterer hinanden med i legen.

Forældresamarbejde
Vi forsøger via åben og ærlig dialog at skabe gode relationer til alle familier. Samarbejdet går begge veje og vores forældre er altid velkomne til at bede om en snak med personalet.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Børnene er i aldersintegrerede børnegrupper fra 3-6 år.

Én gang om ugen har vi årgangsdage, hvor børnene er sammen på tværs af hele huset sammen med faste voksne. Her tilrettelægges aktiviteter målrettet den enkelte årgang – med udgangspunkt i en legende tilgang kan det være både kreative aktiviteter og aktiviteter omkring børnenes sociale udvikling i gruppen. Vi ser, at børnene søger hinanden på tværs af stuerne i forskellige legerelationer på legepladsen, ligesom de besøger hinanden på stuerne. Der kan i perioder tilrettelægges flere årgangsdage for de ældste børn frem mod skolestart.

For de ældste børn er der et særligt fokus på deres sociale udvikling – individuelt og i gruppen. Endvidere skal børnene kunne modtage en kollektiv besked og udføre dem, være selvhjulpne og have en begyndende matematisk forståelse.

Fra Solstrålen følger to personaler med de ældste børn på SFO i perioden maj – juli for på den måde at understøtte den ”røde-tråd” i overgangen fra børnehave til skole.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Dagtilbud Hatting er en del af et aktivt lokal område, hvor et stort engagement i forældre-gruppen er til stor hjælp for os.

Vi har en aktiv bestyrelse ligesom aktivitetsudvalget står for forskellige arrangementer.

Børnene i Dagtilbud Hatting er løbende på besøg i lokalområdet. Vi gør brug af Hatting Parken, kirken, plejecentret, landbrugsskolen, forskellige legepladser i byen, å løb og skov i det omfang, det er muligt.

Endvidere har vi et godt samarbejde med Østerhåb Skolens afdeling i Hatting, hvor vi låner gymnastiksalen til de yngste børn både i dagplejen og vuggestuen. Vi har fokus på den bedst mulige sammenhæng mellem børnenes mestring og læring ved overgang til skole.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed"

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

I det pædagogiske læringsmiljø i Dagtilbud Hatting integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø gennem:

- Opmærksomhed på en rart miljø både ude og inde, hvor der er plads til fordybelse og respekt for hinanden.
Børnene skal lære at have opmærksomhed på inde- og udestemmer. Hvilke lege passer bedst i uderummet og hvilke passer bedst inde.
Børnene skal kunne aflæse de forskellige legezoners funktion samtidig med, at de skal lære at respektere en igangværende leg i en zone.
Børnene skal medinddrages og have medindflydelse ved udskiftning og udvikling af legezoner, for på den måde at give dem ejerskab til de forskellige områder.

- ***Indkøb af legetøj, møbler og valg af forskelligt materiale skal bære præg af kvalitetsbevidsthed***
Børnene skal opleve og lære omkring tings kvalitet og holdbarhed gennem måden vil bruger tingene på, samtidig skal de voksne være opmærksomme på kvalitet fremfor kvantitet. Der arbejdes der med forskelligt naturmaterialer fundet på legepladsen eller i lokalområdet, der skal være med til at fremme børnenes kreativitet og fantasi.

- ***Et miljø, hvor alle er opmærksomme på og lærer at passe på de ting, som vi har.***

De voksne skal "tænke-ud-af boksen" ved tilrettelæggelse af aktiviteter, og være bevidste i valget af legetøj, der er til rådighed.
Børnenes skal mødes med en forventning om, at alle bidrager ved oprydning og hjælper med til at passe på det, vi har.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Det pædagogiske læringsmiljø i Dagtilbud Hatting understøtter børnenes alsidige personlige udvikling gennem:

- ***At børnene mødes i et trygt miljø, med nærvær og anerkendelse***

  De voksne møder børnene med glæde, åbenhed og nysgerrighed, så det enkelte barn føler sig set, hørt og værdsat i hverdagen. Der er mange tidspunkter på dagen, hvor dette kommer til udtryk:

Hvor det lille vuggestuebarns opstart og første møde med dagpleje/institution er vigtig for at sikre barnets fremtidige positive opstart i blandt andet børnehave og skole.

Det første møde om morgenen, ved samling, omkring en aktivitet, i garderoben, på legepladsen. Hvor barnet anerkendes for den, det er og støttes i dets nærmeste udvikling, behov, følelser og grænder. Møder hvor, barnet støttes i at mestre en opgave, barnet anerkendes for både at turde prøve og for at kunne, barnet støttes i for et øjeblik at være centrum for børnegruppen samling.

- ***At børnene aktivt inddrages i deltagelse i meningsfulde fællesskaber og sammenhænge gennem en kendt hverdag præget af genkendelighed.***

  Gennem daglige gøremål og hverdagsrutiner støttes det enkelte barn i at udvikle sig og aktivt bidrage i en fælles hverdag. Det kan fx være i overgange fra aktiviteter til måltidet, hvor der både skal ryddes op på stuen og skabes gode rutiner omkring toiletbesøg og håndvask, under måltidet hvor der er fokus på almen dannelse og samvær børnene i mellem, turtagning og dialog.

  Børnenes egne bidrag til udvikling af de kendte rammer ex udvikling af lege, forslag til aktiviteter, hvor de voksne er klar til at følge børnenes initiativer.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Det pædagogiske læringsmiljø i Dagtilbud Hatting understøtter børnenes sociale udvikling gennem:

- At børnene gennem legen støttes i deres sociale udvikling
Vi er opmærksomme på børnenes forskellige roller og positioner i legen. Vi fremhæver kompetencer og kvaliteter, som børnene kan lære fra sig til andre børn. Alle har noget at byde ind med til fællesskabet. Vi sætter ord på deres engagement, følelser og bidrag til legens udvikling. Det er vigtigt, at de voksne også indgår i børnenes lege og planlægger forskellige fælleslege, hvor børnene kan øve forskellige legekompetencer og sociale kompetencer.

*- **At børnene i hverdagen får oplevelsen af at indgå i forskellige fællesskaber og derved opnår erfaringer med at bidrage og være forpligtiget i forhold til fællesskabet***
Vi arbejder med differentierede fællesskaber for at støtte det enkelte barn og gruppen. Udgangspunktet for de differentierede fællesskaber kan ex være enkelte børns særlige behov, en aldersgruppes behov, at være ny i en gruppe, at have medindflydelse

- At børnene i hverdagen støttes i samspil og hensigtsmæssig kommunikation og konflikthåntering
Vi er opmærksomme på den voksnes rolle i udviklingen af barnets relationer til andre – skal barnet følges, vejledes eller inspireres. Vi giver/lærer børnene konkrete metoder til at sige fra og til, lærer dem at aflæse andre og at indgå i relationer med andre, hvilket bidrager til udvikling af barnets evne og forståelse for empati.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Det pædagogiske læringsmiljø i Dagtilbud Hatting understøtter børnenes kommunikation og sprog gennem:

- Med udgangspunkt i ”Vi lærer sprog 0-2 år” i dagplejen og vuggestuen og ”Hit med sproget” i børnehaven udvælger vi fokusord for en periode, som vi har særligt fokus på. Ordene med billeder er opsat ved indgangen til institutionen, så forældre og børn sammen kan snakke om ordene.

*- **At sproget tænkes ind i alle hverdagens rutiner og aktiviteter – en naturlig del af miljøet**.*

Sproglig opmærksomhed og træning foregår i planlagte såvel som spontane aktiviteter og lege gennem hele dagen. Ex kan bestemte begreber og ord være i fokus gennem legen ”Tampen brænder”, ved vejledt deltagelse i dukkekrogen, ved at sætte ord på barnets handlinger og initiativer gennem hele dagen, gennem dialogisk læsning. Gennem en undersøgende og legende tilgang med børnene kan opmærksomheden på ex former og figurer findes i og udenfor institutionen.

Alle voksne omkring barnet både forældre og personale er rollemodeller, der sætter ord på alt i hverdagen og stiller undrende spørgsmål til nye ord, for at barnet for forståelse for ords betydning.

- At børnene i hverdagen oplever nærvær, dialog og sprog i mange former

De voksne skal være nærværende og lyttende til det barnet fortæller, de skal stille åbne spørgsmål, der kan inspirere barnet til at fortsætte sin fortælling. Vi skal guide børnene til at lytte til og kommunikere med hinanden ex i udvikling af legen, under spisning, ved samlinger.

Vi skal være opmærksomme på at øve turtagning i dialogen med barnet allerede før det fylder 1 år.

- ***At leg og en legende tilgang skal være rammen omkring børnene i hverdagen***

Legen er barnets naturlige måde at tilegne sig, forstå og begribe verdenen. Gennem leg kommunikeres både verbalt og non-verbalt, kommunikationen afprøves i et trygt miljø med andre børn og voksne.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Det pædagogiske læringsmiljø i Dagtilbud Hatting understøtter børnenes krop, sanser og bevægelse gennem:

- At børnene i hverdagen oplever bevægelsesglæde
Vi er meget ude sammen med børnene. I uderummet har børnene mulighed for at opleve krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet. Der er mulighed for at gynge, klatre, cykle, grave og løbe – samtidig indbyder flere steder også til at børnene kan finde ro ex ved bålet eller i bålhytten, når der snittes i træ, omkring dyrene, aktiviteter i science rummet eller i fortælle-området.

- At børnene indbydes og opfordres til at bruge kroppen aktivt i hverdagens rutiner og aktiviteter – og oplever succes gennem og med egen krop.
Børn er aktive i hverdagen, de inddrages i forskellige daglige gøremål og rutiner, hvor de øver sig og lære gennem gentagelser. Børnene vokser gennem erfaringer og succes, det kan være at blive selvhjulpen i garderoben, at kunne hælde vand i en kop, at dække bord, at vaske hænder, at kravle højt op, lave vilde spring i sandkassen eller løbe stærkt i et kapløb.

*- **At børnene får en god kropsbevidsthed og forståelse for egen krop gennem varierede aktiviteter***
Gennem hverdagen indbyder forskellige rutiner og aktiviteter, hvor det kropslige kan inddrages. Det gælder både omkring de yngste på puslebordet, hvor forskellige kropsdele kan benævnes, og barnet kan indbydes til fysisk at ”hjælpe” ex ved at løfte kroppen ved bleskift, og i hverdagsaktiviteter som sanglege, børneyoga, fangeleg, gemmeleg og forskellige kreative aktiviteter.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Det pædagogiske læringsmiljø i Dagtilbud Hatting understøtter natur, udeliv og science.

At børnene gennem en legende, eksperimenterende og undersøgende tilgang får lyst og mulighed for at undersøge natur og science

Vi er meget optagede af at følge børnenes spor. Personalet forundres og lærer sammen med børnene. Vi er ved at etablere et udendørs science-”rum”, tanken er, at der bliver etableret en forundringsvæg. Her vil børne f.eks. kunne følge et æbles udvikling fra frisk til rådden. Der vil være plads til at børnene undres og undersøger med personalet, f.eks. hvad sker der, når vi kommer frø i jorden, eller hvad sker der, når vand efterlades ude i frostvejr? Der kan eksperimenteres med vægtfylde, ved at lege med og undersøge hvad er tungt og hvad er let - eller hvad flyder og hvad synker?
I Solstrålen arbejder vi med ”Kom-ud-i-dag” (kompetence udvikling i dagtilbud) som har fokus på, hvordan vi kan arbejde med og støtte en eksperimenterende og undersøgende tilgang til læreplanstemaet natur, udeliv og science. Kom-ud-i-dag udvalget vælger et tema for hver måned og ud fra dette tema arbejdes der med fokusord, temadage for hele huset, samtidig arbejdes der individuelt på hver enkelt stue. Eksempler på tidligere temaer er konstruktioner, de fire grundelementer og affald.

At børn får mulighed for forskellige oplevelser udenfor og i naturen, hvor de kan opleve naturen med alle deres sanser og glæden ved udelivet:

Vi er ude hver dag, det være sig på vores store naturlegeplads eller i lokalområdet, som byder på skov, bakker, vandløb og søer.

Vi har dyrehold som pt består af to små ponyer og to kaniner. Børnene er med i det daglige arbejde med at passe og pleje dyrene.
Vi er medlem af Friluftsrådets Grønne spirer og er tildelt deres grønne flag, som bevis på, at vi som institution arbejder med udeliv, natur og miljø, samt en sund og grøn hverdagskultur i institutionen.

Vi støtter børnenes nysgerrighed ved at stille åbne spørgsmål og sammen med dem undersøger vi – Hvad ved vi? Hvad ønsker vi at vide? Hvad lærte vi?

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Det pædagogiske læringsmiljø i Dagtilbud Hatting understøtter kultur, æstestik og fællesskab gennem:

- At børnene lærer at værdsætte udelivet
Børnene lærer omgang med vores dyr (heste og kaniner) på legepladsen
Børnene får kendskab til processen fra jord-til-bord gennem vores have
Børnene lærer at passe på vores omgivelser og opnår læring omkring fællesskab og sociale færdigheder

- At børnene over årerne får kendskab til forskellige traditioner
Forskellige højtider og traditioner markeres gennem hele året. Børnene kan som følge af deres alder indtage forskellige positioner fra observerende til medskabende.
At de voksne gennem dialog, fortælling, sange og højtlæsning giver børnene oplysninger omkring de forskellige traditioner.

*- **At børnene er medskabende af kulturen i Dagtilbud Hatting***
De voksne skal i hverdagen understøtte og inspirere børnenes leg og opfindsomhed. De voksne skal blandt andet være nysgerrige på børnenes udtryk, tanker og lege. Det sker ex når de voksne går sammen med børnene om at bygge gemmesteder, giver plads til børnenes spontane optræden som teater, eller at gå med på børnenes leg med ord og sammen lave historier, der opstår gennem fælles fantasi.
Gennem aldersdifferentierede aktiviteter lærer børnene, at hjælpe hinanden og får øje for, at vi har forskellige kompetencer, der kan bruges i et ligeværdigt fællesskab

- At børnene i hverdagen får forskellige indtryk, får mulighed for udtryk – og får mulighed for aktiv deltagelse i forskellige former for kreative processer

Børnene skal tilbydes og præsenteres for forskellige indtryk ex forskellige historier, lege og varierede muligheder for kreative muligheder – både ude og inde. Børnenes egen fantasi skal have plads til udfoldelse, og de voksne skal understøtte dem, ved at udvise åbenhed for at prøve noget nyt for at få en fælles erfaring. Det er vigtigt, at de voksne er i den eksperimenterende proces sammen med børnene.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

I Dagtilbud Hatting skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø gennem:

- Den pædagogiske læreplan er et værdisæt for vores pædagogik gennem hele dagen.

Vi arbejder med læreplanen gennem et pædagogisk fokus på de enkelte børn og børnegruppen, herunder et særligt fokus på børneperspektivet og læringsmiljøet.

Vi har fokus på relationer og læring gennem hele dagen gennem planlagte såvel som spontane aktiviteter og alle hverdagens rutiner

Vi arbejder med pædagogiske refleksioner på stuemøder, pædagogisk læringsfællesskabs (PLF) møder i teams, Faglig fyrtårns møder, personalemøder og konferencer, hvor der gives tværfaglig sparring af talepædagog, fysioterapeut, psykolog og socialrådgiver.

Pædagogisk sparring med dagplejerne hos den enkelte dagplejer eller under besøg i institutionen.

I samarbejde med de Faglige fyrtårne planlægges løbende forskellige nedslagspunkter i hverdagen, der sætter fælles fokus på møder i pædagogisk læringsfællesskaber (PLF).

På første PLF møde danner grundlag for fælles refleksion gennem videooptagelse af en given situation, hvorefter den enkelte stuer laver en handleplan målrettet deres børnegruppe.
På andet PLF møde præsentere den enkelte stue deres tiltag, læring og søger sparring, der gives gennem fælles refleksion.

Ved tilrettelæggelse af særlige temadage eller – dage bestræber vi os på, at inddrage den pædagogiske læreplan i kommunikationen til forældrene. På tilsvarende måde vil vi bevidst inddrage den pædagogiske læreplan på PLF møder og sammen med de Faglige Fyrtårne. Det er vigtigt, at den pædagogisk læreplan er et aktivt og dynamisk arbejdsredskab.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

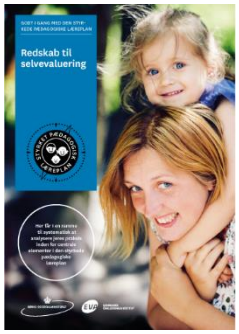

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Børne- og Socialministeriet

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC